

SZMUL FLINT

1. Dane osobiste:

Kanonier Szmul Flint, 23 lata, krawiec, kawaler; 3 Karpacki Pułk Artulerii Lekkiej, 5 bateria.

2. Data i okoliczności zaareztowania:

W nocy z 20 na 21 maja 1940 r. przyszli do mego mieszkania w Białymstoku dwaj milicjanci, kazali mi się ubrać i iść z nimi na posterunek coś podpisać. Siostra moja chciała mnie zaopatrzyć na drogę, ale milicjant powiedział, że to niepotrzebne, bo mnie za dziesięć minut wypuszczą. Od tej pory siostry nie widziałem.

Z posterunku milicji zawieziono mnie do więzienia w Białymstoku, gdzie przebyłem sześć tygodni w dość znośnych warunkach. W celi znajdowali się więźniowie – uchodźcy z Warszawy.

Śledztwa odbywały się w nocy. Do pierwszego badania nie wiedziałem, za co mnie areztowano. Okazało się, że zarzucano mi odmówienie przyjęcia paszportu sowieckiego. Przez sześć tygodni pobytu w więzieniu nie kąpano nas i nie golono. 27 lipca 1940 r. po wykąpaniu i przeprowadzeniu rewizji, przy której odebrano mi 275 rubli, załadowano nas 18 do sześciuosobowego samochodu więziennego i przewieziono do stacji kolejowej. Tam załadowano nas w 70 osób do 50-tonowego wagonu towarowego.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Jechaliśmy ok. miesiąca do Komi ASRR, OŁP nr 4, Niefto Szachty, zona nr 31.

4. Opis obozu:

Obóz mieścił ok. sześć tysięcy ludzi, w tym cztery tysiące Polaków, ok. półtora tysiące mniejszości narodowych sowieckich i 500 Rosjan.

Polacy składali się z przestępców politycznych oraz skazanych za przejście granicy. Obywatele sowieccy – w większości przestępcy pospolici, skazani za kradzież, bandytyzm itp. Sowieccy przestępcy kradli i bili Polaków, wykorzystując ich nieznajomość życia w obozie.

5. Życie w obozie:

Dwa tygodnie początkowe pracowałem bez normy w lesie i otrzymywałem 700 g chleba i tzw. drugi kocioł, ale po dwu tygodniach wszystko się zmieniło: zacząłem pracować na normę.

Tok dnia w obozie: pobudka o 3.30, o 4.00 śniadanie – pół [litra] wody, a jak miałem szczęście, to w tej wodzie mogłem znaleźć pięć, sześć klusek z żytniej mąki. Chleb wydawano według wyniku pracy sprzed trzech dni. Kto wyrobił sto procent normy, otrzymywał 900 g chleba, przy niższym wyniku pracy odpowiednio mniej. Chleb był bardzo wilgotny, zawierał ok. połowę wody. Mała ilość chleba i wygłodzenie utrudniały rozłożenie chleba na trzy posiłki w ciągu dnia. Nieraz, mimo silnych postanowień, zjadało się chleb pozostawiony do obiadu w drodze do roboty.

O godz. 6.00 komendanci wyganiaли do roboty; ociągających się bili. Z zony do miejsca roboty bywało od pięciu do ośmiu kilometrów. Robota była zmienna, często kopałem doły, przy których nigdy nie mogłem wyrobić nawet 50 proc. Po skończonej pracy, między 17.00 a 19.00, dawano obiad, składający się z pół litra bardzo rzadkiej zupy owsianej i paru łyżek źle oczyszczonego owsa na gęsto. W zależności od wyniku pracy były cztery kotły: I, II, III i stachanowski. Polacy rzadko otrzymywali trzeci kocioł, a ci, którzy go otrzymywali, to przeważnie dlatego, że coś z ubrania ofiarowali komendantowi. Ja przeważnie otrzymywałem drugi kocioł. Po obiedzie kładliśmy się spać w baraku, gdzie mieszkało ok. 180 osób, w większości Polaków oraz ok. 20 Rosjan – zawodowych przestępców, tzw. żulików, którzy rabowali Polaków.

W lipcu 1941 r. wybuchła [epidemia] krwawej dyzenterii, z [powodu] której wielu Polaków umarło. Nazwisk zmarłych na ogół nie pamiętam. Pamiętam tylko, że zmarł Wiernik ze Zgierza, lat ok. 28. Pomoc lekarska była niedostateczna ze względu na brak lekarstw.

9. Łączność z krajem:

Niektórzy więźniowie dostawali listy i paczki z domów. Listy przychodziły z wielkim opóźnieniem. Można było pisać listy do rodzin na terenach okupowanych przez ZSRR.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?:

Aż wreszcie przyszedł ten szczęśliwy dzień, którego nigdy nie zapomnę: 27 sierpnia 1941 r. W tym dniu nie poszliśmy do roboty, wszystkich Polaków zebrano na jednym placu i wypisywano dokumenty o zwolnieniu, z prawem zamieszkania na Syberii, w Uzbekistanie i w Kazachstanie.

O polskim wojsku nic nie mówiono. Ja dostałem paszport do Kazachstanu. Na trzy dni podróży dano 75 rubli. Po drodze, po ośmiu dniach podróży, dowiedziałem się, że w Buzułuku organizuje się polska armia. To już nie pojechałem do Kazachstanu, tylko do Buzułuku. 12 września 1941 r. wstąpiłem do wojska.

Miejsce postoju, 21 stycznia 1943 r.